

نمایش «کمدی الهی» به کارگردانی حافظ خلیفه روز جمعه ۷ بهمن در تالار وحدت به روی صحنه می‌رود.

این نمایش روایتگر رویارویی دانته الیگیره، شاعر بزرگ ایتالیایی با ابوالعلاء المعاری نویسنده و شاعر بزرگ عرب، در سفری از طریق جهنم تا مرزهای برزخ است و در این سفر با وحشت‌هایی روبه‌رو می‌شود.

این نمایش سعی دارد تا بین کلمه و حرکت، بین شرق و غرب در

مناظره شرق و غرب دربرزخ

نگاهش به جهان‌های پس از مرگ، معلق بمانیم، خیالی از نظر وسعت به آنچه در پیام آموزش مریم، اوستای فارسی و دیگر ادبیات بشری آمده‌است.

حافظ خلیفه،کارگردان وصحنه‌پرداز این نمایش،از چهره‌های تئاتر کشور تونس است که به مدت ۲۵ سال در ایتالیا زندگی کرده و در آنجا نمایش‌هایی را روی صحنه برده‌است. او همچنین در بسیاری از نمایش‌ها و فیلم‌ها بازی کرده که مهم‌ترین آنها فیلم

«صائب مسیح» اثر مل گیبسون است. همکاری با کارگردان بزرگی همچون یوجنیو باربا نیز در کارنامه او دیده می‌شود. او برنده ۳۰ جایزه ملی و بین‌المللی و سیر ملی تونس برای شایستگی فرهنگی شده‌است. او مؤسس و مدیر جشنواره بین‌المللی تئاتر در جشنواره صحرای تونس است.

نمایش کمدی الهی روز جمعه ۷ بهمن ساعت ۲۰ و ۳۰ دقیقه در چهل و یکمین جشنواره تئاتر فجر اجرا می‌شود.

مکت

رونق اقتصاد تئاتر با احیای بازار منطقه‌ای

هنر ایران همواره یکی از شاخصه‌هایی است که جهانیان بر بلندای آن صحه می‌گذارد. این مهم به دلیل زاویه نگاه ایرانی به مسائل مختلف و تجزیه و تحلیل رویکردهایی است که در رسانه‌های هنری بازنمایی می‌شود. اما قطعاً تداوم حیات جریان هنری نیازمند نگاه اقتصادی به حوزه‌های فرهنگی و هنری است تا در یک بستر جریان‌ساز بتواند به حیات و دستاوردهای خود دست یابد. متأسفانه سال‌هاست در ایران موضوع اقتصاد هنر به صورت جدی پیگیری نشده و همین رویکرد باعث شده در زمینه معاش، هنرمندان با مشکلاتی روبه‌رو باشند. گرچه هنر تئاتر به شکل امروزی آن تاریخ زیادی در ایران ندارد اما نمی‌توان نادیده گرفت که طی دهه‌های گذشته رشدی قابل‌توجه داشته و تجربیاتی که در سال‌های اخیر در بخش تئاتر خصوصی داشته، آن را همگام با کشورهای صاحب تئاتر کرده‌است. از این رو نیاز است در بخش اقتصادی تئاتر به فکر راهکارهای موثری باشیم که قطعاً سرمایه‌گذاری بر بازارهای منطقه‌ای تئاتر می‌تواند بهترین راهکار باشد و این مهم با تشکیل اتحادیه تئاتر جهان اسلام می‌توان بازار تئاتر کشور را فعال کند.

که مثلاً جمهوری آذربایجان با تاریخ تئاتر ایران و هنرمندان آن ارتباطی ناگسستی دارد و نه تنها آثار عزیزحاجی‌بیگف، رد خود را بر بسیاری از اجراهای دوره‌ای خاص تئاتر در مملکت ما بر جای گذاشته‌اند، بلکه جمع قابل‌توجهی از هنرمندان صحنه از جمله یکی از چهره‌های بنیانگذار هنر تئاتر در ایران یعنی میرسیف‌الدین کرمانشاهی، آموزش هنری خود را در این سرزمین فراگرفته‌یا قسمت عمده‌ای از فعالیت‌های حرفه‌ای خویش را در باکو گذرانده‌اند.

تکیه بر تاثیرگذاری ارتباطات تئاتر

علاوه بر اشتراک فرهنگی، مابا کشورهای اسلامی انطباق فرهنگی نیز داریم که می‌تواند در پیوند سریع‌تر مفید و سودمند باشد. اما نکته‌ای که نباید به راحتی از کنار آن بگذریم، بحران‌هایی از قبیل افراطی‌گری، کشمکش‌های مذهبی- قومیتی، رادیکالیزه شدن و… است که شاید در مسیر فعالیت این اتحادیه محدودیت ایجاد کند و باید از همان ابتدا برای آن راهکار ایجاد کرد. به هر حال باید بپذیریم مسئولان نمی‌توانند این معضل را که سه دهه هرگونه تلاش برای توسعه و بهبود وضعیت ساکنان این مناطق است، نادیده بگیرند و نیاز است امکانات هنر تئاتر که توانایی برقراری تاثیرگذارترین ارتباطات را در حیطه پرسش‌های مربوط به هویت، تاریخ و معنویت را دارد، برنامه‌ریزی دقیق داشته باشند.

از سوی دیگر رشد سریع فناوری و ارتباطات، این کشورها را با

همجه‌ای به نام جهانی‌شدن فرهنگ روبه‌رو کرده که فعلاانه در کار فرسایش و نابودی فرهنگ‌های منفرد و محلی است و جمعیت جوانی درگیرند که در این رویارویی نابرابر فرهنگی، آماج

بیشترین لطمه‌هاست. در کنار آنها نباید از مسائل مربوط به زنان، آموزش، محیط زیست و توسعه، بحران آب، آلودگی هوا، فقر و نابرابری‌های اجتماعی و … که در سطحی گسترده در همه سطوح مردم و مسئولان این کشورها را به خود مشغول کرده‌است، به راحتی بگذریم. به بیان بهتر، حیات و بقای تمدن‌های موجود در این مناطق اصلا در گرو برداختن همه جانبه به این مسائل و طرح و بسط آنها به شکلی قابل فهم برای تمامی اقشار مختلف جامعه‌است. پس باید از همین ابتدا نقشه راهی را که فراست تئاتر در ایجاد همبستگی بین کشورها داشته‌باشد، ترسیم کنیم و یک راهبرد پایدار برای

آن در نظر بگیریم که با تغییر مدیریت‌ها، که در تمامی کشورهای منطقه اجتناب‌ناپذیر است، به آن دشه وارد نشود.

با کیفیت و کمیت فعالیت‌های تئاتری در منطقه و کشورهای اسلامی، راهکارهای ویژه‌ای برای مبادله فیلم‌های تئاتری بین کشورهای عضو سازمان ارتباطات تئاتری، مبادله گروه‌های تئاتری بین کشورهای عضو، مبادله نمایشنامه بین کشورها و ترجمه و انتشار نمایشنامه‌ها و پژوهشنامه‌های تئاتری و … برنامه‌ریزی کند. همچنین جلب علاقه مردم کشورهای عضو سازمان ارتباطات تئاتری به فرهنگ نمایشی یکدیگر، تلاش برای پذیرفتن تئاتر به عنوان هنری که می‌تواند منادی اتحاد و آشتی بین اقوام و ملل باشد، سرمایه‌گذاری در جهت تأسیس تماشاخانه‌های بین‌المللی در کشورهای اسلامی و حتی تأسیس دفاتر فعالیت‌های تئاتری و … از موضوعاتی است که نباید به راحتی از کنار آنها گذشت.

باید بپذیریم تئاتر ایران در چند دهه اخیر خوشبختانه چنان پیشرفت کرده‌است که بی‌تردید برای رسیدن به این برنامه‌ها و هدف‌ها می‌تواند گام‌هایی موثر بردارد. نباید فراموش کنیم دستیابی به این هدف‌ها، ضرورتاً از مجرای حمایت‌های دولتی نباید تحقق پذیرد. این مسیر را با تأسیس و پشتیبانی سازمان‌های مردم‌نهاد فرهنگی، بهتر می‌توان هموار کرد.

نقشه راه گفتمان فرهنگی

حفظ منافع و امنیت کشورهای اسلامی به ویژه در حوزه فرهنگی، بی‌شک در پناه یکپارچگی ملت‌های آنهاست. آنها دارای فرهنگ مادی و معنوی مشترکی هستند و هویت اجتماعی و فرهنگی‌شان ایجاد می‌کند و دودش‌و‌ش یکدیگر در حفظ کیان اسلام بکوشند. تئاتر یکی از این ابزارهاست که صاحب‌نظران عموماً نقش آن را در این مسیر، مهم تلقی می‌کنند. هرچند تا امروز سهم آن به هیچ وجه در خور اعتنا و چشمگیر نبوده‌است. این درحالی‌است

هنوز به‌طور کامل به بار ننشسته، اما در کنار چند دهه تجربه مدیریت دولتی تئاتر، توشه قابل توجهی در اختیار مسئولان هنر صحنه قرار داده‌است. تأسیس سالن‌های مختلف تئاتر خصوصی در تهران و برخی شهرهای کشور موید این موضوع است که رشد تئاتر خصوصی در یک دهه گذشته بسیار امیدبخش بوده‌است. به اینها البته باید فعالیت تعداد قابل توجهی از ناشران تخصصی در حیطه چاپ کتاب تئاتر را اضافه کرد که به رغم وضعیت بحرانی نشر در کشور، هم چنان در این حیطه به فعالیت مشغول هستند؛ حتی در وضعیت فضای رسانه‌ای تئاتر هم می‌توان نمونه‌های نادری از سرمایه‌گذاری دولت برای اشاعه فرهنگ تئاتر در کشور به دست دهد. با این همه تلاش، متأسفانه به دلیل بحران آفرینی‌های سیاسی با رویکردهای ایران‌ستیزی، وضع تبلیغات تئاتر ایران در منطقه و سایر کشورها ضعیف و معضلی است که نیاز به برنامه‌ریزی دقیق و هوشمندانه دارد.

هنر ایران برای هنرمندان منطقه حکم مدرسه دارد

احسن ثلثانی، نماینده وزیر فرهنگ الجزایر در این خصوص می‌گوید: «با وجود تصویر نامطلوبی که رسانه‌ها از ایران در ذهن جهانیان ایجاد می‌کنند، معتقدم سینما، تئاتر و موسیقی ایران برای همه ما حکم مدرسه دارد که باید از آن بیاموزیم. از وقتی به ایران سفر کرده‌ام، تلاش داشته‌ام که واقعیت ایران و واقعیت فرهنگی تئاتر ایران را به دیگران نشان دهم.»

اهدافی که باید برای

اتحادیه تئاتر جهان اسلام در نظر گرفت

حال اداره‌کل هنرهای نمایشی ایران باید با تأسیس اتحادیه تئاتر جهان اسلام از همین ابتدا ضمن بررسی و پژوهش در ارتباط

ایران شهر اشاره کنم که از هر دو تئاتر در این مدت بازدید کردم. تئاتر ایران بسیار پیشرفته‌است. در این سه روزی که در ایران بودم، دو نمایش بسیار خوب را در این سالن‌های زیبا و مجهز دیدم و میزان استقبال مخاطبان نیز از تئاتر در ایران بسیار خوب است. فکر می‌کنم با ارتباط برقرار کردن با تئاتر و بخش نمایش ایران می‌توانیم نوعی خیزش در تئاتر عراق را داشته باشیم. از جمهوری اسلامی ایران و اداره کل هنرهای نمایشی این کشور تشکر می‌کنم که چنین امکانی را به وجود آورد و برای این منظور پیش قدم شد.

ایران بزرگ‌ترین سرمایه‌دار تئاتر منطقه

این نگاه‌ها نشان از آن دارد که هنر تئاتر در ایران زنده است و این کشور با تکیه بر قدمت صد و چند ساله تئاتر در آن، سال‌هاست سرمایه‌گذاری عظیمی در زمینه هنر صحنه انجام داده که در هیچ از یک از این کشورهای منطقه معادلی برای آن نمی‌توان یافت. تعداد قابل توجهی از دانشگاه‌ها و موسسات آموزشی فعال در زمینه تئاتر و هنرهای نمایشی، تربیت تعداد بسیاری از دست‌اندرکاران و هنرمندان در رشته‌های مختلف تئاتر را ممکن ساخته‌اند؛ انواع و اقسام سالن‌ها و فضاهای صحنه‌ای تنوعی غیرقابل انکار به چگونگی ارائه اجراهای تئاتر در ایران بخشیده‌اند؛ رشد و توسعه ژانرها و گونه‌های مختلف تئاتر از نمایش عروسکی گرفته تا اجراهای خیابانی طیف‌های مختلف و متفاوت تماشاگران را در کشورمان هدف قرار داده‌است.

برگزاری جشنواره‌های متعدد در قالب‌های بین‌المللی و داخلی با بودجه‌های غالباً محدود از یک سو تجربه مدیران را وسعت بخشیده و از سوی دیگر تماشاگران تئاتر در ایران را پذیرای تجارب گوناگون کرده‌است. در زمینه تولید، ایران چند سال است می‌کوشد شکل خاصی از تئاتر خصوصی را تجربه کند که گرچه

پلمات نمی‌تواند انجام دهد

تئاتر موزیکال جمهوری آذربایجان ایران دارد، درباره شکل‌گیری «ریایجان» می‌گوید: «کاری که هنر نمی‌تواند انجام دهد، بزرگ‌ترین هنر است.» «لازمه استفاده بهینه دل فرهنگی و استفاده از تجربیات مهم مشترک است. موضوعی که

تواند منشأ خبر باشد.

ای آیینی و سنتی برای کشورمان مکرده که به یاری یک برنامه‌ریزی خلاق ملل متحدیه، می‌تواند رهنرهای ایران از مبادله استاد و ص در زمینه‌های گوناگون اجرا مختلف؛ از ارائه اجراهای مداوم روها تا حضور در جشنواره‌های ترجمه آثار نمایشنامه‌نویسان، ران تا ایجاد امکانی برای آشنایی ان با آثار هنرمندان و پژوهشگران ن جست‌وجو کرد.

پیشرو است

شاواران هنری بخش سینما و تئاتر در این خصوص معتقد است: «ر حوزه هنرهای نمایشی پیشرو و های بسیار بزرگ، مجهز و زیبایی مجموعه تئاتر و تماشاخانه

جام جمه

تئاتر

THEATER

پنجشنبه ۶ بهمن ۱۴۰۱ ۴ شماره ۶۴۱۷

روی صحنه

درباره نمایش «امل» کار جواد الاسدی (عراق)

آفرینشگری یا بازآفرینی

کدام یک کیفیت مطلوب‌تری در اجرا دارند؛ این‌که موضوع در شکل

اجرای آن بازسازی عینی بشود یا این‌که شکلی از اجرا آفریده شود و موضوع از دل آن زاییده شود؟ احتمالاً دومی حالت خلافتانه‌تری دارد. اجرا در بهترین حالت خود آفرینش جهانی آنزکتیو است که معنا از دل آن زاده می‌شود. بازسازی اجرا بر اساس معنا می‌تواند از یک منظر برخلاف جریان آفرینشگری در تئاتر باشد. برای همین است که در مورد شکل‌سازی یا تجسم بخشیدن به معنا در یک اجرا، مهم‌ترین چیزی که می‌تواند مورد انتقاد قرار بگیرد، اصالت هنری اثر است.

امل، فرم و شکل اجرایی تحمیل شده بر موضوع و معنا و محتواست. درواقع اجرایی نیست که بخواهیم معنا و موضوع را در آن کشف کنیم و دچار لذت این کشف بشویم. باید بنشینیم و ببینیم صحنه، تصاویر، حرکات، زبان و… چگونه قرار است در کنار هم بنشینند تا در نتیجه همنشینی آنها با هم چیزی بیان شود. چیزی فهمیده شود. شاید مشکل نویسنده و کارگردان عراقی هم همین است. برای همین هم هرکدام از اجرای نمایشش دارند در دنیای خودشان، مسیر خودشان را می‌روند و به دنبال تقاطعی برای همنشینی مؤثر می‌گردند. آن دکتور شلوغ و کتاب‌های پراکنده در صحنه و آبی که زیر پای آدم‌ها را پر کرده‌است. آن صدای شرشر آب و دبه و سوراخ و آن گم‌گشتگی و هراس و ویرانی‌ای را که در صورت و رفتار بازیگرهاست، نویسنده و کارگردان ساخته تا چیزی به ما بگوید. جهانی ساخته نشده تا چیزی برای کشف داشته باشد و ما را درگیر این لذت کشف کردن کند. الاسدی اصرار دارد چیزی به تماشاگرش بگوید و اتفاقاً شاید استفاده‌اش از عناصر اجرا به همین دلیل خارج از تعادل شده‌است. از همه بیشتر هم دکتور و صحنه نمایش اوست که دارد ویرانی و مرگ و سقوطی را فریاد می‌زند که خیلی بیشتر از آن چیزی است که در روایت رویدادها در ذهن مخاطب ماندگار می‌شود. دکتور امل، انگار خودنمایی می‌کند و می‌خواهد خیلی بیشتر از آنچه هست به چشم بیاید. اتفاقاً بزرگ و چشم‌نواز هم است. زیر نورپردازی و بیرون از موسیقی و افکت، خوب هم به نظر می‌آید؛ اما دکتور یک چیز است و آنچه روایت و رویدادها می‌گویند چیز دیگری است. در بهترین حالت این دکتور برای نمایاندن این جهان‌زادی است، خیلی هم زیادی است. برای همین است که می‌گویم نمایش امل بیشتر از آن‌که در خدمت کارکردهای دراماتیک و خلق اجرایی هنرمندانه باشد، به تعبیری به رخ کشاندن دیزاین صحنه است و بازسازی جهانی که خالق آن می‌خواهد در شرایطی براساخته و خارج از ساخت صحنه، مفاهیم و ژرف‌ساخت آن را به تماشاگر بیاوراند.

امل، تأملی درباره زندگی در جنگ و ویرانی است. دارد می‌برد، با وجود همه دشواری‌های جهان و بحران‌های جغرافیایی مورد اشاره اثر، آیداعوت از انسانی دیگر به این دنیا عا دلانه است؟ امل می‌خواهد این پرسش را در رابطه میان یک زوج جوان به چالش بکشد و احتمالاً تماشاگرانش را متوجه این مسأله مهم کند؛ اما بیشتر از آن‌که در مسیر همین پرسش و چالش پیش برود، دارد خودنمایی می‌کند.

قاب فجر

قصه حریت یک آدم دل‌باخته

«نذر عباس» داستان عباس بربری است که خلافتکار و از بچه‌های جنوب شهر بود. عباس تصمیم می‌گیرد به جمع مدافعان حرم بپیوندد ولی به او اجازه نمی‌دهند. عباس تصمیم دارد به دیدار حاج قاسم برود و مطلبی به او بگوید که یک ساعت پیش از دیدار شهید می‌شود. او در آن دنیا در این حسرت می‌ماند… این داستان در عالم غیرمادی و پس از شهادت عباس می‌گذرد.

این نمایش به کارگردانی محمد یزدی در بخش جایزه بزرگ جشنواره فجر در تالار سایه تئاتر شهر روی صحنه رفت.

هنر

پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر افتتاح می‌شود

آیین افتتاح پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر روز جمعه، هفتم بهمن ماه، در موسسه فرهنگی هنری صبا برگزار می‌شود.

دومین جشنواره فجر در سال ۱۴۰۱ با عنوان «پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر» از

ساعت ۱۷ روز جمعه ۷ بهمن، با نمایش آثار منتخب هنرمندان به‌طور رسمی فعالیت خود را آغاز می‌کند.

بر این اساس، در دو بخش «طوبای زین» و «قله‌ها» مجموعاً ۴۴۰ اثر از ۲۷۴ هنرمند در رشته‌های مختلف تصویرسازی، حجم، خوشنویسی، طراحی گرافیک، عکاسی، کارتون و کاریکاتور، نقاشی و نگارگری روی دیوار خواهد رفت.

همچنین نمایش آثار منتخب هنرمندان حاضر در پانزدهمین جشنواره هنرهای تجسمی فجر تا ۲۸ بهمن جاری ادامه خواهد داشت.

علاقه‌مندان جهت بازدید از این نمایشگاه می‌توانند همه‌روزه (به جز روزهای ۱۵ و ۲۲ بهمن) از ساعت ۱۰ الی ۱۸ به خیابان ولی‌عصر (عج)، نرسیده به خیابان طالقانی، فرهنگستان هنر، موسسه فرهنگی هنری صبا مراجعه کنند.

رویداد

موفقیت در مسابقه

بین‌المللی نقاشی ژاپن

پنج عضو مراکز فرهنگی هنری کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان موفق به کسب جایزه از سیزدهمین مسابقه بین‌المللی نقاشی کائو کشور ژاپن در سال ۲۰۲۲ شدند.

سیزدهمین مسابقه بین‌المللی نقاشی کائو کشور ژاپن در سال ۲۰۲۲ با موضوع «بیابید محیط زیست خود را با هم پایدار کنیم!» برگزار شد.

در این مسابقه از میان ۱۳۲۱۴ اثر پنج نفر از اعضای مراکز فرهنگی هنری کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان موفق به کسب جایزه شدند.

بر این اساس، اهورا بختیاری ۹ ساله از مرکز شماره ۲۱ تهران جایزه کائو و ترنم شیخ شریفی شش ساله از لاریستان فارس و زینب باقری ۱۰ ساله از آذرشهر آذربایجان شرقی جایزه دوستی اکو و جایزه ویژه هیات داوران را دریافت کردند. همچنین بهار رضائیان ۱۱ ساله از مرکز شماره ۲۱ کانون تهران و زهرا مظفری هشت ساله از مرکز کانون کنگان بوشهر جایزه دوستی اکورا به‌دست آوردند./ مهر

